

eFörvaltning - Har Sverige något att bidra med?

Magnus Kolsjö

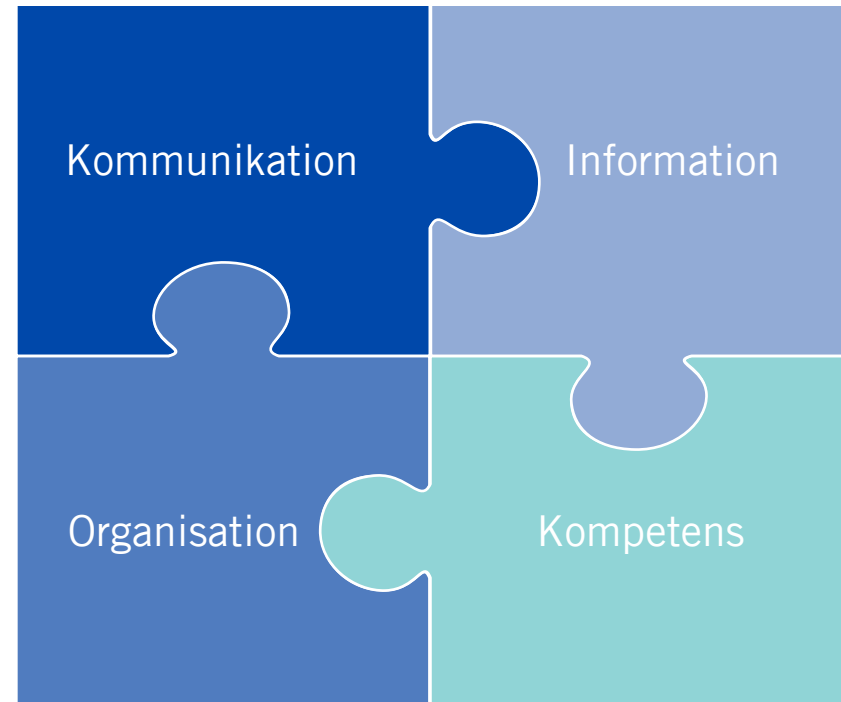
Politiskt sakkunnig, Finansdepartementet

Maj 2009

Definition eFörvaltning

Verksamhetsutveckling i offentlig förvaltning som drar nytta av informations- och kommunikationsteknik kombinerad med organisatoriska förändringar och nya kompetenser.

eFörvaltningens fyra delar

Nyttan med e-förvaltning

- Ökad tillgänglighet till offentlig information och tjänster
- Kortare handläggningstider
- Färre felaktiga beslut
- Mer stimulerande arbetsuppgifter
- Sänkta kostnader
- Stimulerar innovationer och företagande

Sverige - The come back kid?

- Sverige blev tidigt rankad som ledande nation inom eFörvaltningsområdet men har på senare år halkat efter
- Snabb utveckling av servicenivån genom 24-timmarsmyndigheten men svårt att ta ett helhetsgrepp
- Länder med en mer centralstyrd förvaltning har satsat på att koppla ihop sina datorsystem genom fasta kopplingar
- Sverige har nu en chans att vända denna nackdel till en fördel genom att dagens teknik för att bygga en decentraliserad samverkansmodell
- En decentraliserad modell ger möjlighet för en snabb och dynamisk utveckling men kräver en hög grad av standardisering

Standardisering - Ett internationellt samarbete

- EU utvecklar åtgärdsförslag för hantering av IT-standardisering
  - ✓ IT-infrastruktur
  - ✓ Forskning, innovation och standardisering
  - ✓ E-affärer
  - ✓ Inkluderande e-förvaltning (e-inclusion)
  - ✓ E-hälsa
  - ✓ E-lärande och e-kompetens (e-skills)
  - ✓ Intelligent transporter
  - ✓ Dataskydd, nätverk och informationssäkerhet
  - ✓ IT för miljö och hållbar utveckling
  - ✓ RFID (radio frequency identification)

Standardisering - Ett internationellt samarbete

- Utöver de formella standardiseringsorganisationerna finns det över 500 konsortier och andra sammanslutningar som skapar tekniska specifikationer på IT-området
- För att öppna upp för andra standardiseringsorganisationer än de europeiska överväger kommissionen att specificera vilka krav som ska ställas på en teknisk specifikation för att den ska kunna användas i europeiska lagstiftningssammanhang och i offentlig upphandling
- EU samarbetar med UN/CEFACT om dokumentformat för e-faktura och e-handel - Universal Business Language (UBL) infogas i UN/CEFACT:s standarder under 2008

Standardisering i den svenska offentliga förvaltningen

- Frågan om de organisatoriska formerna för IT-standardisering inom den offentliga sektorn bereds i samband med frågan om en reformerad stabsorganisation
- Tydliga standarder och samordnade insatser för att stegvis frigöra förvaltningen från beroendet av enskilda plattformar och lösningar behövs för att skapa en samverkande eFörvaltning
- Den offentliga förvaltningen bör där det är möjligt använda öppna standarder

EU påverkar den svenska eFörvaltningen...

- Inspire
  - ✓ En europagemensam infrastruktur och gemensamma bestämmelser som rör utbyte, delning, tillgång och utnyttjande av offentliga rumsliga data och datatjänster Tjänstedirektivet
- Tjänstedirektivet
  - ✓ Artikel 8 i Tjänstedirektivet ställer upp krav på att alla tjänstetillstånd ska kunna sökas elektroniskt från och med 28 december 2009
- PSI-direktivet
  - ✓ Enskilda och företag ska ha möjlighet att vidareutnyttja/ förädla offentlig information och kunna ta del av denna elektroniskt till självkostnadspris
- EU:s handlingsplan för eFörvaltning
  - ✓ Gränsöverskridande eFörvaltning, ömsesidigt erkännande av eID m.m.

... och Sverige kan påverka EU

- EU:s handlingsplan för eFörvaltning sträcker sig fram till 2010 – vad händer sedan?
  - ✓ Kommer det finnas en gränsöverskridande interoperabilitet 2010?
  - ✓ Finns det en gränsöverskridande e-handel i offentlig sektor?
  - ✓ Hur har det gått med regelförenklingsarbetet?
  - ✓ Har man kunnat lösa frågan om personlig integritet och ett utbrett användande av eID?
  - ✓ Har vi en verkligt inkluderande eFörvaltning både vad gäller teknisk och funktionell tillgänglighet?
- Sverige leder förvaltningsministermöte och e-Governmentkonferens under det svenska ordförandeskapet (november 2009)
  - ✓ Kan en svensk federativ eFörvaltning vara en förebild för EU?
  - ✓ Kan Sverige bidra till en grön eFörvaltning?
  - ✓ Kan Sverige bidra till en eFörvaltning som sätter medborgare och företag i centrum?

En förvaltning i medborgarnas tjänst

- Ett tydligt offentligt etos
  - ✓ stärka ämbetsmännen och förtydliga deras uppdrag gentemot medborgarna
- Ett klart definierat statligt uppdrag
  - ✓ inte konkurrera med näringslivet eller skapa opinion för en viss åsikt, hjälp till medborgarna att göra fria val
- En god tillgång till offentlig service
  - ✓ nya samarbeten mellan statliga och kommunala myndigheter samt en utvecklad e-förvaltning
- Lika möjligheter till statlig anställning
  - ✓ satsningar på jämställdhet och mångfald, tjänster tillsätts utefter förtjänst och skicklighet

Målet: Så enkelt som möjligt för så många som möjligt

År 2010 ska det vara så enkelt som möjligt för så många som möjligt att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter samt ta del av förvaltningens service.

Där det är till fördel för medborgare och företagare samt där kvaliteten, säkerheten och produktiviteten kan höjas ska myndigheterna samverka sektorsvis.

Därigenom ska Sverige återta en ledande position inom området elektronisk förvaltning.

Utmaningar för regeringen

Måste säkerställa att:

- regelverken understödjer IT-utvecklingen.
- en myndighetsgemensam infrastruktur utvecklas,
- myndigheternas system kan samverka på teknisk, semantisk och organisatorisk nivå,
- rättsliga, organisatoriska och finansiella förutsättningar skapas för effektiv samverkan över organisationsgränser,
- den offentliga sektorns IT-investeringar är kostnadseffektiva och ger en rimlig avkastning,
- information och e-tjänster blir medborgar- och företagarinriktade,

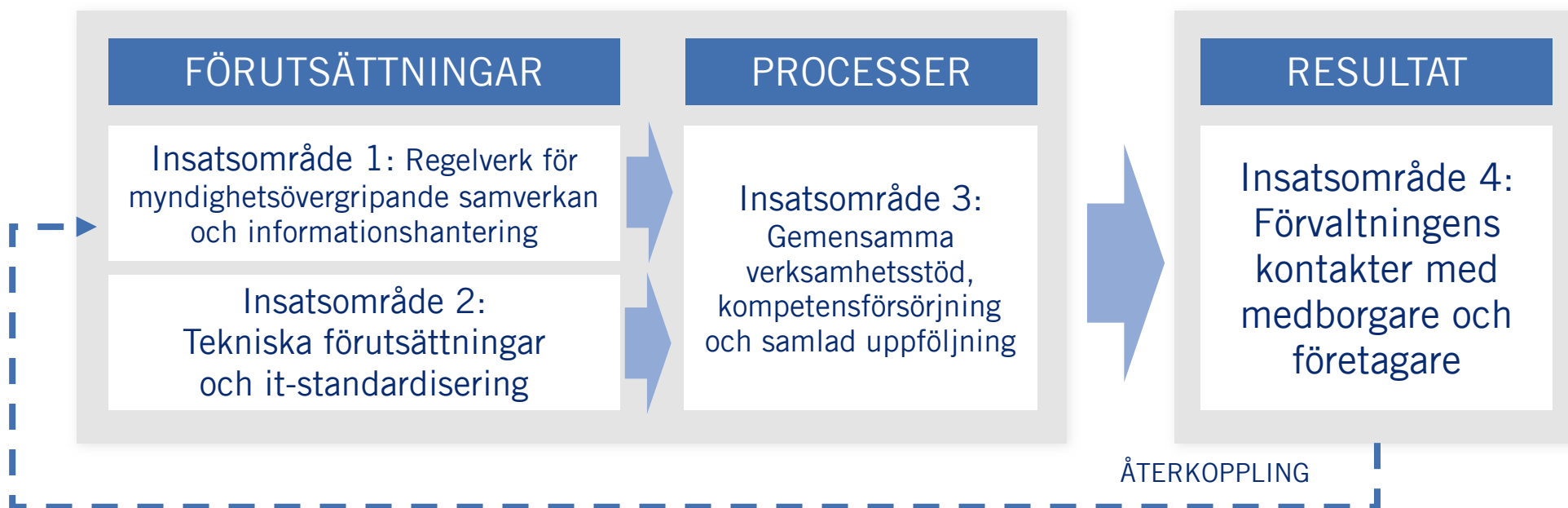
Regeringens arbete med e-förvaltningen ...

- Alliansregeringen uttryckte tidigt att man ville stärka styrningen av eFörvaltningen
- Statssekreterargrupp och arbetsgrupp tillsattes i mars 2007 för att stärka samordningen inom Regeringskansliet av frågor som är av strategisk betydelse för utvecklingen av elektronisk förvaltning
- Regeringsbeslut om handlingsplanen fattades 17 januari 2008
- Den förbättrade samordningen är bara ett första steg ...
... varefter i ett andra steg olika regeringsuppdrag och initiativ tas fram för att genomdriva olika delar av handlingsplanen

... och myndigheternas

- Viktigt med aktivitet och engagemang bland myndigheter och kommuner
- 70 myndigheter ska redovisa åtgärder som vidtagits och som planeras inom eFörvaltningsområdet 2008 – 2011
- Verva har utvecklat riktlinjer för redovisning och kommer att avge rapport till Regeringskansliet den 15 oktober 2008

Fyra insatsområden

1. Regelverk för myndighetsövergripande samverkan och informationshantering

Effektivare informationshantering

- Ny patientdatalag
- Förenklad tillgång till statliga databaser
- Utökade möjligheter till elektroniskt informationsutbyte
- PSI-direktivet, Tjänste- och Inspire-direktivet.

Myndigheterna har regelverk som möjliggör en effektiv informationshantering med beaktande av integritets- och säkerhetsaspekter.

Enklare regelverk för samverkan kring IT-baserad verksamhetsutveckling

- Förenklade regelverk för myndighetssamverkan
- Offentlig Privat Samverkan
- Lokala servicekontor

Myndigheterna har regelverk som möjliggör sektorsvis samverkan kring e-förvaltning.

Säkerställande av en korrekt hantering av programvarulicenser

- Myndigheternas hantering av programvarulicenser

Myndigheterna har regelverk och verktyg som möjliggör korrekt hantering av licenser

2. Tekniska förutsättningar och IT-standardisering

Effektiv och framtidssäker infrastruktur för elektronisk kommunikation

- Tillgänglighet och öppenhet i elektroniska kommunikationsnät
- Robusta elektroniska kommunikationsnät

En effektiv, robust och framtidssäker infrastruktur för elektronisk kommunikation

Hög informationssäkerhet

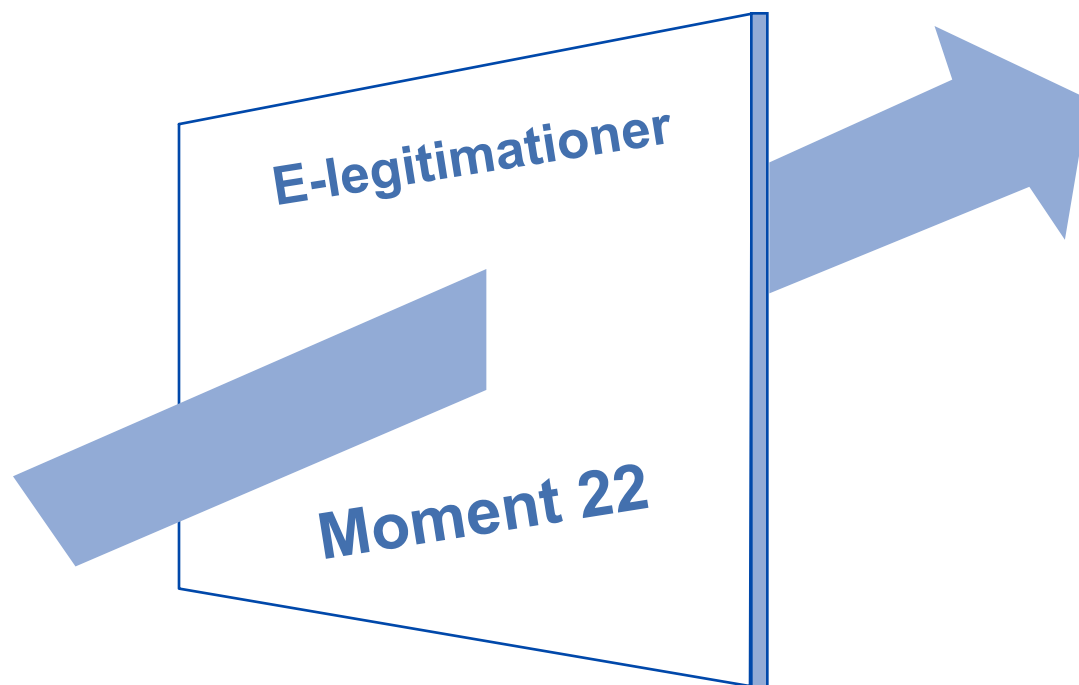
- Uppföljning av Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS)
- Framtidens e-legitimationer
- IT-säkerhet

Myndigheterna har en säkerhetsnivå som skapar ett högt förtroende för e-förvaltningen.

Högre grad av samordning av IT-standardisering

- Infrastruktur för försörjning av geodata
- Ett samordningskansli för IT-standardiseringen & ramverk för interoperabilitet
- Tydliggörande av ansvar för standardiserade informationstjänster och begreppsmodeller

Teknisk och semantisk samverkansförmåga

1. Färdplan 2007

2. Gemensam målbild
februari 2008

3. Verva rapport
juni 2008

4. Hållbar lösning

3. God hushållning och produktivitet i verksamhetsprocesser

Utveckling av gemensamma verksamhetsstöd

- Automatisering av ärendehantering (bl.a. tjänstedirektivet)
- Elektroniska inköp
- Säker elektronisk kommunikation i små och medelstora företag
- Koncentration av stöd-processer

Kompetensförsörjning

- Uppföljning av myndigheternas kompetensförsörjning

Bättre uppföljning av statens samlade IT-kostnader

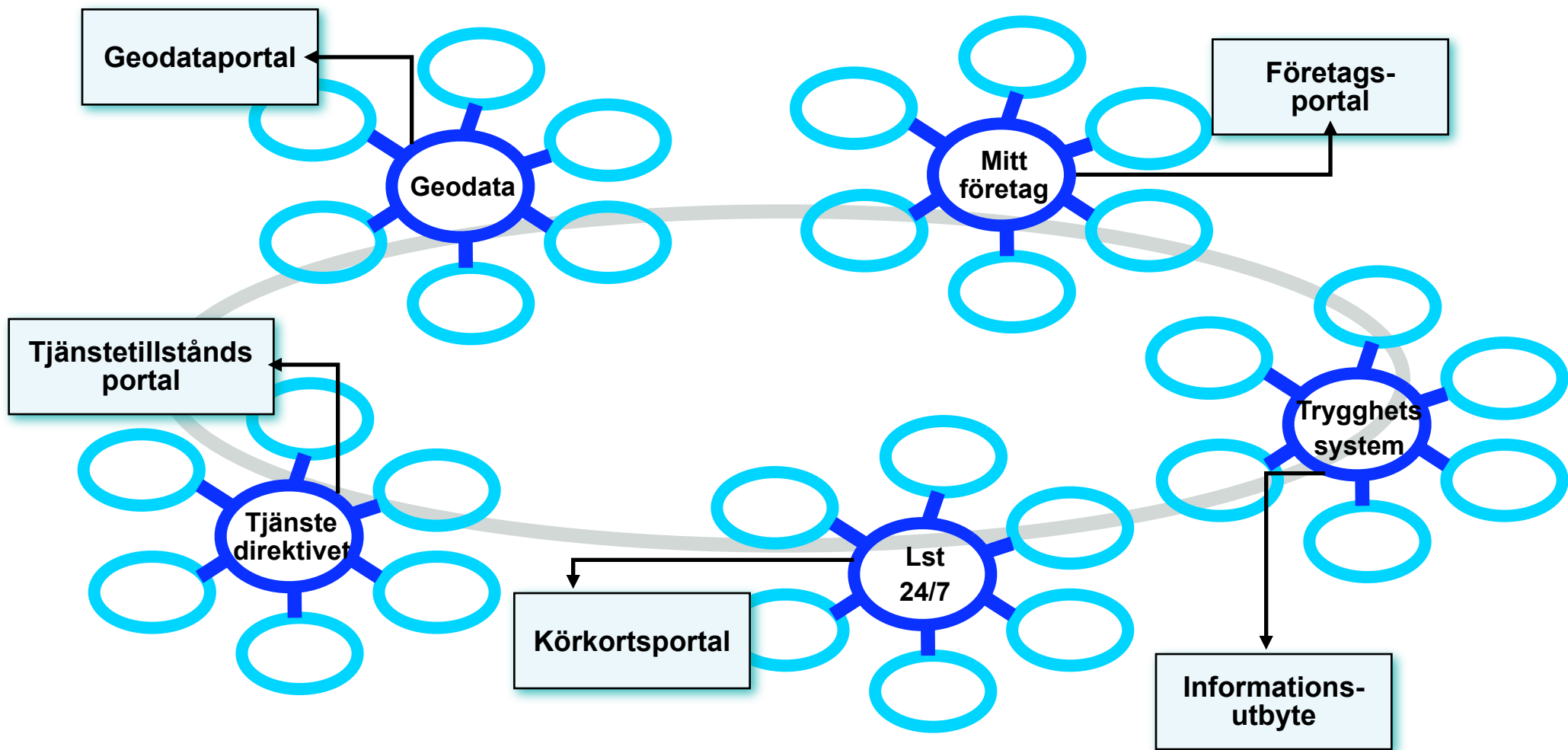
- Socialstyrelsens kartläggning av effekterna av IT-strategin för vård och omsorg
- Generell kartläggning av myndigheternas IT-kostnader
- Förbättrad förmåga till uppföljning av statens samlade IT-kostnader

Verksamhetsstöd som är gemensamma för myndigheterna harmoniseras och automatiseras i lämplig grad

De anställda har nödvändig kompetens för att följa och driva utvecklingen.

Statens samlade IT-kostnader följs löpande upp.

Samverkan mellan myndigheter
förenklar för medborgare och företag

4. Medborgarnas och företagens kontakt med förvaltningen

Ökad tillgänglighet

- Genomförande av nationell vårdportal
- Utnämmande av fler sektorsvis samverkansansvariga myndigheter (kluster med portaler)
- Tredje partssamarbeten
- Regelförenkling
- Parallellt med lokala servicekontor

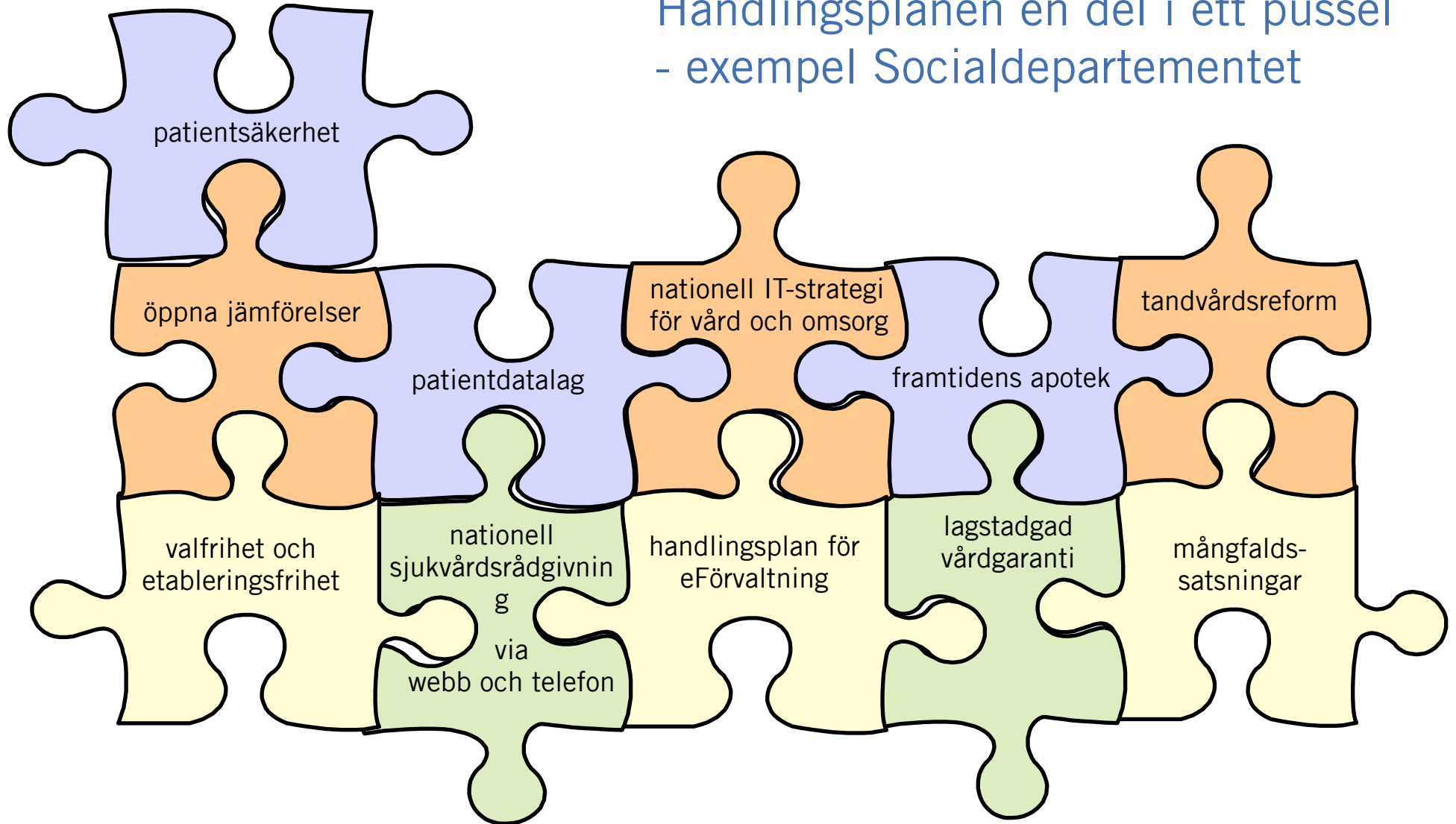
Högre användbarhet

- eServiceåtaganden
- ePaneler
- Standardiserade gränssnitt för utbytbart

Medborgare och företagare kan på ett enkelt sätt utföra och följa ärenden samt ha tillgång till förvaltningens samlade tjänster och information.

Handlingsplanen en del i ett pussel - exempel Socialdepartementet

Hur är läget?

- En stor del av myndigheternas ärenden hanteras helt eller delvis automatiserat – cirka 450 miljoner ärenden per år
- Samtliga myndigheter har infört eller håller på att införa elektronisk fakturahantering
- Få myndigheter har idag tillgång till system för elektroniska anbud och avrop – de som finns används i mycket liten omfattning
- Besparingarna är fortfarande svåra att beräkna – en utmaning att e-tjänster kan mindre eller inga besparingar åt den egna myndigheten men mer åt andra
- Besparingarna avgörs i praktiken av användningsgraden d v s hur många som faktiskt använder e-tjänsterna ... i värsta fall kan de totala kostnaderna öka

Vad kan Sverige bidra med?

- Sverige har en myndighetsstruktur som kräver en federativ eFörvaltning – vi kommer att behöva “uppfinna” många lösningar som andra kan ha nytta av
- Flera svenska IT-företag är världsledande inom sitt område – genom ett ökat samarbete med näringslivet kan den svenska förvaltningen lära av våra “egna” experter
- Den svenska geografin ställer stora krav på en förvaltning som vill finnas nära medborgare och företag – inkluderande eFörvaltning (e-inclusion) måste bli en av våra starkaste sidor
- eFörvaltningsarbetet är en del i en större förvaltningspolitisk reformagenda – arbetet drivs inte av ett teknik- eller effektivitetsfokus utan av en vilja att förverkliga vissa värden

